

Vergaderjaar 1989–1990

21 058

Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen in verband met de herziening van het stelsel van administratieve boeten en van de bevoegdheid tot navorderen

Nr. 7

NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 21 maart 1990

In **artikel I** worden de navolgende wijzigingen aangebracht.

1. Aan het in onderdeel B opgenomen **artikel 9a**, alsmede aan het in onderdeel D opgenomen **artikel 10a** wordt een nieuw vierde lid toegevoegd, luidende:

4. De gronden waarop het opleggen van de boete berust worden uiterlijk bij de oplegging ervan medegedeeld.

2. In het in onderdeel E opgenomen **artikel 11b**, eerste lid, wordt «daarvan schriftelijk in kennis» vervangen door: schriftelijk in kennis van zijn voornemen daartoe. Voorts wordt in dit artikel het tweede lid vervangen door een nieuw tweede lid, luidende:

2. De gronden waarop het opleggen van de boete berust worden uiterlijk bij de oplegging ervan medegedeeld.

3. In het in onderdeel H opgenomen **artikel 18a** worden de volgende wijzigingen aangebracht.

a. In het eerste lid wordt «daarvan schriftelijk in kennis» vervangen door: schriftelijk in kennis van zijn voornemen daartoe.

Voorts vervallen in het eerste lid de woorden «tot navordering of tot het opleggen van een boete».

b. In het tweede lid vervallen de woorden «of van de uitspraak».

c. Aan dit artikel wordt een nieuw derde lid toegevoegd, luidende:

3. De gronden waarop het opleggen van de boete berust worden uiterlijk bij de oplegging ervan medegedeeld.

4. In de in onderdeel I opgenomen artikelen worden de volgende wijzigingen aangebracht.

a. Aan **artikel 19a** wordt een nieuw vierde lid toegevoegd, luidende:

4. De gronden waarop het opleggen van de boete berust worden uiterlijk bij de oplegging ervan medegedeeld.

b. Aan **artikel 19b**, tweede lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot door een komma, toegevoegd: voor zover dat bedrag als gevolg van de opzet of de grove schuld van de belastingplichtige, onderscheidenlijk de inhoudingsplichtige, te laat is betaald.

c. In **artikel 19c**, eerste lid, wordt «daarvan schriftelijk in kennis»

vervangen door: schriftelijk in kennis van zijn voornemen daartoe. Voorts wordt het tweede lid van dit artikel vervangen door een nieuw tweede lid, luidende:

2. De gronden waarop het opleggen van de boete berust worden uiterlijk bij de oplegging ervan medegedeeld.

5. Aan het in onderdeel J opgenomen **artikel 21** wordt een nieuw vierde lid toegevoegd, luidende:

4. De gronden waarop het opleggen van de boete berust worden uiterlijk bij de oplegging ervan medegedeeld.

6. In het in onderdeel K opgenomen **artikel 22a** worden de volgende wijzigingen aangebracht.

a. In het eerste lid, wordt «daarvan schriftelijk in kennis» vervangen door: schriftelijk in kennis van zijn voornemen daartoe.

b. In de tweede volzin van het eerste lid vervalt de komma na «naheffen».

c. Het tweede lid wordt vervangen door een nieuw tweede lid, luidende:

2. De gronden waarop het opleggen van de boete berust worden uiterlijk bij de oplegging ervan medegedeeld.

7. In de in onderdeel N opgenomen wijziging van **artikel 26** wordt «dat beroepen» vervangen door: dat de beroepen.

8. In de in onderdeel W opgenomen artikelen worden de volgende wijzigingen aangebracht.

a. In **artikel 67a** vervalt «of op de verrekening van investeringsbijdragen».

b. In **artikel 67b**, eerste lid, wordt «deze wet alsmede ingevolge artikel 74» vervangen door: deze wet of ingevolge artikel 74.

Toelichting

Bij deze nota van wijziging wordt voorgesteld een motiveringsplicht voor de inspecteur op te nemen in de Algemene wet inzake rijksbelastingen (hierna AWR) voor alle gevallen waarin een boete wordt opgelegd. Dit voorstel hangt samen met artikel 6, derde lid, onderdeel a, van het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna EVRM) en is in overeenstemming met het arrest van de Hoge Raad van 20 december 1989, rolnr. 25 469, FED 1990/142.

Artikel 6, derde lid, onderdeel a, EVRM geeft een ieder, die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd het recht onverwijld, in een taal welke hij verstaat, en in bijzonderheden, op de hoogte te worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging. De ratio van deze bepaling is onder meer daarin gelegen dat de verdachte in staat wordt gesteld zijn verdediging voor te bereiden, aldus de Europese Commissie (7628/76 D&R 9, 169).

In genoemd arrest heeft de Hoge Raad uitgemaakt dat deze bepaling voor het belastingrecht meebrengt, dat – vertaald naar de in het onderhavige wetsontwerp voorgestelde wijziging van het fiscale boetestelsel – de gronden waarop het opleggen van een boete berust, in bijzonderheden en uiterlijk op het tijdstip van oplegging van de boete, aan de belastingplichtige moeten worden meegedeeld, hetzij door de mededeling in de desbetreffende beschikking of uitspraak op te nemen, dan wel door deze op andere wijze te verstrekken.

Voor een nadere afbakening van de inhoud van artikel 6, derde lid, onderdeel a, EVRM ben ik te rade gegaan bij de bestaande uitleg ervan. Daarbij moet worden bedacht dat de tot nu toe gewezen jurisprudentie is

gericht op het strafrecht en wellicht niet rechtstreeks toepasbaar is op het belastingrecht. De Europese Commissie heeft in de hiervoor genoemde uitspraak gesteld, dat de krachtens deze bepaling te verschaffen inlichtingen de wezenlijke feiten die de verdachte ten laste worden gelegd en hun juridische kwalificatie moeten betreffen. Vermelding van de bewijsgronden is echter niet nodig, aldus de Commissie.

Uit de ter zake voor het nationale strafrecht gewezen jurisprudentie destilleer ik in dit verband nog het volgende. In zijn arrest van 16 januari 1968, NJ 1968, 378, stelt de Hoge Raad dat de regeling in artikel 6, derde lid, onderdelen a en b, zich niet uitlaat over de wijze waarop de daar bedoelde informatie moet worden verstrekt. Tevens is uitgemaakt dat deze bepaling niet eist dat schriftelijke vertalingen van alle stukken moeten worden gegeven. Voor een beroep op deze bepaling is het bovendien noodzakelijk dat de verdachte zelf tevoren kenbaar maakt dat hij de Nederlandse taal niet verstaat en tevens welke taal hij wel verstaat (o.a. Ktg. Den Helder 24 december 1968, Verkeersrecht 1969 nr. 20, Hof 's-Hertogenbosch 2 februari 1972, NJ 1972, 263, HR 19 juni 1979, NJ 1979, 588).

Vertaald naar het belastingrecht, komt dit op het volgende neer. Uiterlijk bij het opleggen van de boete dient de belastingplichtige op de hoogte te worden gesteld van feiten en aard van de tegen hem ingebrachte beschuldiging. Deze informatie hoeft niet schriftelijk te worden gegeven.

Bij de ordeboeten wordt thans reeds op het aanslagbiljet aangegeven om welke reden de boete wordt belopen, bij voorbeeld te laat aangifte doen, en krachtens welk wetsartikel. Bij de niet-ordeboeten moet, ingevolge het wetsvoorstel, een uitgebreidere procedure worden gevolgd, waarbij de belastingplichtige in beginsel tevoren en gemotiveerd op de hoogte wordt gesteld van het voornemen van de inspecteur een boete op te leggen, en in de gelegenheid wordt gesteld een en ander te betwisten. Indien deze kennisgevingen hoorprocedure niet kan worden gevolgd – uit vrees voor het doen verdwijnen van verhaalsobjecten –, moet in elk geval een mondelinge motivering worden gegeven op het tijdstip van opleggen van de boete. Deze motivering moet betrekking hebben op hetgeen de belastingplichtige heeft gedaan of nagelaten – bij voorbeeld bepaalde inkomensbestanddelen niet aangeven – en moet inhouden hoe dit wordt gekwalificeerd – bij voorbeeld grove schuld.

Bij deze nota van wijziging wordt in de wet, naast de reeds bestaande verplichtingen op dit punt, in een motiveringsplicht overeenkomstig die van artikel 6, derde lid, onderdeel, a, EVRM voorzien. Om te beginnen wordt een zodanige plicht voor niet-ordeboeten opgenomen. Voorts zullen belastingplichtigen er bij de rechter voortaan een beroep op kunnen doen dat de boetebeschikking of – uitspraak uiterlijk bij het opleggen ervan moet zijn gemotiveerd. Dit wordt bereikt door telkens het tweede lid van de voorgestelde artikelen 11b, 18a, 19c en 22a te laten vervallen, voor zover daarin is gesteld, dat het niet naleven van de voorschriften geen nietigheid van de boetebeschikking of – uitspraak meebrengt.

Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt om de artikelen 11b, 18a en 22a, alsmede het eveneens op het opleggen van een niet-ordeboete betrekking hebbende artikel 19c, tekstueel beter op elkaar af te stemmen. De wijziging van artikel 67a houdt verband met de intrekking van de investeringsstimulans in de vorm van investeringsbijdragen bij de wet van 28 december 1989 (Stb. 601). De wijziging van artikel 67b heeft ten doel duidelijker te doen uitkomen, dat alternatieven en geen cumulatieven zijn beoogd.

Er zijn aan deze nota van wijziging geen budgettaire of personele consequenties verbonden.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort